

Gode råd om byhaver

- Når jorden i haven er lettere forurenet

1. januar 2008 trådte nye regler på jordforureningsområdet i kraft og begrebet områdeklassificering blev introduceret.

Mange byområder er, som følge af mange års påvirkning med trafik og industri, lettere forurenet med f.eks. bly og tjærestoffer. Andre lettere forureninger er sket på grund af en lokal aktivitet, for eksempel fyringsanlæg.

Lettere forurenet jord er ikke så forurenet, at du skal fjerne det, men der kan være god grund til, at du tager nogle enkelte forholdsregler. Pjecen indeholder nogle enkle råd om indretning og brug af haven - *det er op til dig, om du vil følge vores råd.*

Hvordan påvirker forureningen os?

Sundhedsrisikoen er lav, når du bor på en grund, hvor jorden er lettere forurenet. Men over en lang periode kan der være enkelte, som får gener. Børn udsættes for en større risiko end voksne, og små børn er særligt følsomme.

Der er dog ingen tvivl om, at børn udsættes for en større risiko i forbindelse med passiv rygning end ved at bo eller lege på en grund, hvor jorden er lettere forurenet.

Bly

Små børn er særligt følsomme, fordi de lettere optager bly i kroppen, og fordi deres nervesystem lettere kan tage skade. Bly kan påvirke indlæringsevnen og adfærd.

Cadmium

Cadmium kan ophobes i nyrerne, og kan ved længere tids påvirkning skade dem.

Tjærestoffer

Tjærestoffer kan ved kontakt med huden give udslæt og overfølsomhed. Tjærestoffer kan være kræftfremkaldende.

Hvor fra bliver vi påvirket?

Gennem indånding

I tørre perioder kan udækket jord støve, og der er risiko for at indånde forurenet støv.

Gennem huden

Det anbefales at anvende handsker og fodtøj ved havearbejde. En ide er at indrette et område med ren jord, hvor børn kan lege / grave.

Ved spising

Små børn optager forurening, når de sutter på legetøj og fingre, der har været i kontakt med forurenet jord.

Grøntsager og bær kan optage forureningen gennem rødderne og via overfladen. Især bær og planter, som vokser tæt ved jorden, og/eller som har ru overflader, kan optage forurening

Gode råd - anbefalinger

- Sådan minimeres sundhedsrisikoen

Haven

- Dæk bar jord til: Læg fliser, sand eller grus. Lav plantedække, udlæg/så græs eller læg træflis / dækbark i bedene.
- Træflisen bør efterfyldes en gang om året, og huller i græsplænen bør eftersås.
- Arbejdstøj, handsker og fodtøj bør kun anvendes ved havearbejde.
- Tøm bukseopslag for jord og sand, før du går inden døre.

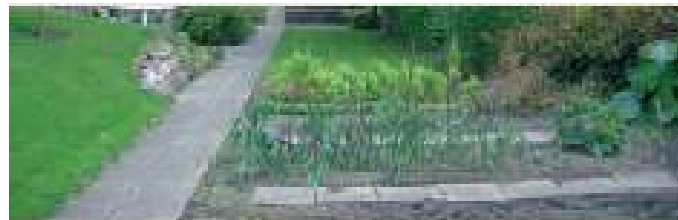
Dyrkning af frugt og grønt

- Hjemmedyrkede grøntsager skal vaskes grundigt og rodfrugterne skrælles inden brug.
- Frugt fra frugtræer og bær fra høje buske kan spises, efter de er skyllet.
- Dyrk gerne i potter, plantesække eller højbede med en halv meter ren jord.

Børns leg

- Indret et legeområde med ren jord.
- Læg fast bund i sandkassen og opfyld/udskift sandet efter behov.
- Husk at vaske børns hænder, når de har leget udendørs.

Hvis du vil vide mere

Hvis du vil vide mere, kan du kontakte Rikke Stilling på ☎ 9711 36 51 eller Bodil Jensen på ☎ 9711 36 33. Du er også velkommen til at sende en mail til Mariagerfjord Kommune på raadhus@mariagerfjord.dk.

På kommunens hjemmeside www.mariagerfjord.dk kan du bl.a. også finde information om: områdeklassificering, 50 cm reglen jordflytning og Miljøstyrelsens gode råd.